

ΣΤΕ 1675/2010 [Νόμιμη Υ.Α. που επιτρέπει την αλιεία με εργαλείο, συρόμενο από σκάφος, τράτα ή βιντζότρατα]

Περίληψη

-Με τις διατάξεις Κανονισμού, ο οποίος θεσπίζει απαγορεύσεις και μέτρα ρυθμιστικά της αλιείας στη Μεσόγειο με σκοπό την προστασία των βιοτόπων και τη διατήρηση των έμβιων υδρόβιων πόρων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη-μέλη να επιτρέψουν μέχρι την 31.5.2010 την κατά παρέκκλιση από τις παραπάνω απαγορεύσεις και ρυθμιστικά μέτρα χρήση αλιευτικών εργαλείων που δεν πληρούν κατ' αρχήν τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κανονισμού, με την προϋπόθεση ότι η χρήση αυτή είναι σύμφωνη με την εθνική νομοθεσία που ίσχυε την 1.1.1994. Ενόψει, όμως, του ως άνω σκοπού του Κανονισμού, για την πιο πάνω παράταση κατά το προαναφερόμενο μεταβατικό διάστημα, απαιτείται να συνεκτιμώνται μεταξύ άλλων, και οι επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον και τα αλιευτικά αποθέματα, ώστε η σχετική ρύθμιση να είναι σύμφωνη με την αρχή της αειφορίας.

-Η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε νόμιμα κριτήρια, διότι για την έκδοσή της η Διοίκηση έλαβε υπόψη και αξιολόγησε στοιχεία, τα οποία συναρτώνται με τον βαθμό επιπτώσεων στα θαλάσσια οικοσυστήματα από τη συνέχιση της χρήσης των επίμαχων αλιευτικών εργαλείων.

Πρόεδρος: *Κ. Μενουδάκος*

Εισηγητής: *Αικ. Σακελλαροπούλου*

Δικηγόροι: *Γ. Μουρλούκος. Γ. Σκιάνη*

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθ. 162570/12-1-2007 αποφάσεως του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εφαρμογή» Καν. ΕΚ, 1967/2006 - Αλιεία με το εργαλείο «Γρίπος που σύρεται από σκάφος» ή τράτα ή «Βιντζότρατα» (ΦΕΚ Β'60) καθ' ό μέρος επιτρέπεται με την απόφαση αυτή η αλιεία με το ως άνω αλιευτικό εργαλείο από την 1η Οκτωβρίου έως την 31η Μαρτίου κάθε έτους και μέχρι την 31η Μαΐου 2010.
3. Επειδή, η αιτούσα Ομοσπονδία, η οποία αποτελεί, σύμφωνα με το καταστατικό της, δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση με μέλη επαγγελματικά αλιευτικά σωματεία και σκοπό «την διεκδίκηση, προαγωγή και διασφάλιση των οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των αλιέων είτε

αυτοί μετέχουν στους Συλλόγους μέλη της, είτε όχι» με έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση αίτηση, ισχυριζόμενη ότι η θεσπιζόμενη με την προσβαλλόμενη απόφαση ρύθμιση, βάσει της οποίας επιτρέπεται η αλιεία με το εργαλείο γρίπος που σύρεται από το σκάφος ή τράτα ή βιντζότρατα, θα οδηγήσει στην καταστροφή του θαλασσίου περιβάλλοντος και των ιχθυαλιευμάτων της χώρας, θα επιφέρει δε την οικονομική καταστροφή των παράκτιων ψαράδων, καθόσον οι αλιείς αυτοί θα παρεμποδίζονται από τις πλησίον των ακτών βιντζότρατες.

4. Επειδή, με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1967/2006 (L 409/30.12.2006) του Συμβουλίου θεσπίσθηκαν απαγορεύσεις και μέτρα ρυθμιστικά της αλιείας στη Μεσόγειο με σκοπό την προστασία και τη διατήρηση των έμβιων υδρόβιων πόρων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και την προώθηση της βιώσιμης εκμετάλλευσής τους, για την οποία, όπως αναφέρεται στο προοίμιο του Κανονισμού, η Κοινότητα εφαρμόζει πολιτική προληπτικής προσέγγισης. Μεταξύ άλλων, ο εν λόγω Κανονισμός διαλαμβάνει διατάξεις, με τις οποίες απαγορεύεται η χρήση συρόμενων αλιευτικών εργαλείων εντός ζώνης τριών ναυτικών μιλίων από τις ακτές ή εντός αποστάσεως μέχρι την ισοβαθή των πενήντα μέτρων, όταν το βάθος αυτό απαντά και σε απόσταση μικρότερη των τριών ναυτικών μιλίων (άρθρο 13) προβλέπεται δε, περαιτέρω, το ελάχιστο επιτρεπόμενο μέγεθος των «ματιών» των εργαλείων αυτών (άρθρο 9). Παραλλήλως, όμως, παρέχεται στα Κράτη-Μέλη η δυνατότητα, δυνάμει ειδικής μεταβατικής διατάξεως (άρθρο 14) να επιτρέψουν να συνεχιστεί προσωρινώς μέχρι την 31η Μαΐου 2010 η χρήση συρόμενων εργαλείων των οποίων τα «μάτια» έχουν μέγεθος που δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Κανονισμού και σε απόσταση από την ακτή μικρότερη από την ελαχίστη προβλεπόμενη στις ανωτέρω διατάξεις εφ' όσον η τήρηση των εργαλείων ακτών στην παραπάνω απόσταση είναι σύμφωνη με την ισχύουσα την 1.1.1994 εθνική νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους-μέλους. Τέλος, το άρθρο 4 του Κανονισμού ορίζει ότι: «1. Απαγορεύεται η αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς με θαλάσσια βλάστηση από, ιδίως, *Posidonia oceanica* ή άλλα θαλάσσια φανερόγαμα... 2. Απαγορεύεται η αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς. 3. Απαγορεύεται η χρήση συρόμενων δραγών και διχτύων τράτας σε βάθη μεγαλύτερα των 1000 μέτρων. 4. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 εδάφιο 1 ... εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού σε όλους τους τόπους Natura 2000, σε όλες τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές μεσογειακού ενδιαφέροντος (SPAM), που έχουν οριστεί για τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων αυτών δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ή της απόφασης 1999/800/ΕΚ. 5. 6. Τα κράτη-μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί η συλλογή επιστημονικών πληροφοριών προκειμένου να εντοπισθούν και να

χαρτογραφηθούν οι βιότοποι που προστατεύονται δυνάμει του παρόντος άρθρου». Εξάλλου, με το β.δ. 817/1966 «περί κανονισμού της δια κρατών αλιείας» (Α΄209) θεσπίσθηκαν περιορισμοί ως προς την θαλάσσια αλιεία με τράτες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η βιντζότρατα. Στους περιορισμούς αυτούς περιλαμβάνεται η απαγόρευση της αλιείας από 1-6 έως 30-9 κάθε έτους σε όλη την επικράτεια και ειδικώς για την βιντζότρατα ορίζεται ότι «εν ουδεμία περιπτώσει επιτρέπεται να απέχη πέραν των εβδομήκοντα (70) μέτρων από της ακτής». Το ίδιο β.δ. διαλαμβάνει τέλος ρυθμίσεις σχετικές με το ελάχιστο μέγεθος των «ματιών» των διχτύων το οποίο ποικίλει αναλόγως του τμήματος των διχτύων. Περιορισμοί εξάλλου οι οποίοι συνίστανται είτε σε γενική απαγόρευση της αλιείας με τράτα ή με ορισμένα αλιευτικά εργαλεία σε συγκεκριμένες περιοχές, είτε σε καθορισμό για ορισμένες περιοχές χρονικής περιόδου αλιείας μικρότερης από την προβλεπόμενη στο ανωτέρω β.δ. 817/1966 έχουν επιβληθεί με το ίδιο αυτό διάταγμα καθώς και με προεδρικά διατάγματα εκδοθέντα μεταγενεστέρως κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 10 του Αλιευτικού Κώδικα (Ν.Δ. 420/1970 Α΄ 27). Με την προσβαλλόμενη 162570/12-1-2007 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδόθηκε σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 1967/2006 επιτρέπεται, κατ' επίκληση της ανωτέρω μεταβατικής ρυθμίσεως του Κανονισμού αυτού, η αλιεία με τα ως άνω αλιευτικά εργαλεία από την 1η Οκτωβρίου έως την 31η Μαρτίου κάθε έτους και μέχρι την 31η Μαΐου 2010, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προαναφερόμενες ρυθμίσεις του β. δ/τος 817/1966, δηλαδή και σε απόσταση από την ακτή μικρότερη από την ελάχιστη επιτρεπόμενη κατά τις διατάξεις του Κανονισμού και με δίχτυα οποιών τα «μάτια» έχουν μέγεθος που δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Κανονισμού.

5. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 1967/2006. Ειδικότερα, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι η «βιντζότρατα» δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε από τα περιγραφόμενα στον Κανονισμό εργαλεία και, επομένως δεν επιτρέπεται η χρήση του αλιευτικού αυτού εργαλείου κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του και περαιτέρω, ότι και αν ακόμη ήθελε θεωρηθεί ότι καταλαμβάνεται από τον Κανονισμό, πάντως δεν περιλαμβάνεται μεταξύ αυτών, η χρήση των οποιών επιτρεπόταν από την εθνική νομοθεσία κατά τον κρίσιμο χρόνο της 1.1.1994.
6. Επειδή, από την αντιπαραβολή των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 του Κανονισμού 1967/2006 με αυτές των άρθρων 1 παρ. 1 και 3 παρ. 3 του Β.Δ. 817/1966 συνάγεται σαφώς ότι το αλιευτικό εργαλείο «βιντζότρατα» της ελληνικής νομοθεσίας ταυτίζεται με το εργαλείο «γρίπος που σύρεται από σκάφος» του Κανονισμού. Η χρήση, εξάλλου του εν λόγω αλιευτικού εργαλείου ουδέποτε απαγορεύτηκε απολύτως από την εθνική νομοθεσία, αλλά, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην προηγούμενη σκέψη, υποβλήθηκε απλώς σε περιορισμούς, αρχικά με το ανωτέρω βασιλικό διάταγμα και στη συνέχεια με

- προεδρικά διατάγματα που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του Αλιευτικού Κώδικα. Είναι, συνεπώς, απορριπτέος ως αβάσιμος ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως.
7. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε χωρίς να έχει προηγηθεί χαρτογράφηση των τόπων Natura 2000 και των λοιπών ειδικών προστατευόμενων περιοχών, σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ ή την Απόφαση 1999/800/ΕΚ, κατά παράβαση των απαγορευτικών διατάξεων του προμνημονευθέντος άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 1967/2006. Ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος, προεχόντως ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη εκδοχή δεδομένου ότι κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε ήδη δημοσιευθεί η Απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής της 19ης Ιουλίου 2006 (EEL 259 της 21-9-2006), με την οποία εγκρίθηκε, σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, ο αρχικός κατάλογος των τόπων κοινοτικής σημασίας (ΤΚΣ) για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή. Στον κατάλογο, εξάλλου αυτόν, ο οποίος στηρίχθηκε στους καταλόγους των προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας που συνετάγησαν από τα κράτη-μέλη και διαβιβάστηκαν εν συνεχεία στην Επιτροπή, συνοδευόμενοι από πληροφορίες για κάθε τόπο, συμπεριλαμβανομένου του πλέον πρόσφατου και οριστικού χάρτη αυτού (βλ. σημεία 4-6 του προοιμίου της αποφάσεως), απαριθμούνται, εκτός άλλων, οι τόποι κοινοτικής σημασίας εντός της ελληνικής επικράτειας με αναφορά στις γεωγραφικές τους συντεταγμένες.
 8. Επειδή, κατά τα εκτιθέμενα στη σκέψη 4, με τις διατάξεις του προαναφερθέντος Κανονισμού, ο οποίος θεσπίζει λεπτομερώς απαγορεύσεις και μέτρα ρυθμιστικά της αλιείας στη Μεσόγειο με σκοπό την προστασία των βιοτόπων και τη διατήρηση των έμβιων υδρόβιων πόρων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη-μέλη να επιτρέψουν μέχρι την 31-5-2010 την κατά παρέκκλιση από τις παραπάνω απαγορεύσεις και ρυθμιστικά μέτρα χρήση αλιευτικών εργαλείων που δεν πληρούν κατ' αρχήν τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κανονισμού, με την προϋπόθεση ότι η χρήση αυτή είναι σύμφωνη με την εθνική νομοθεσία που ίσχυε την 1.1.1994. Ενόψει, όμως, του ως άνω σκοπού του Κανονισμού, για την παράταση της κατ' εξαίρεση χρήσης αλιευτικών εργαλείων και μέσων με διάταξη της ελληνικής εθνικής νομοθεσίας κατά το προαναφερόμενο μεταβατικό διάστημα, απαιτείται να συνεκτιμώνται μεταξύ άλλων, και οι επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον και τα αλιευτικά αποθέματα, ώστε η σχετική ρύθμιση να είναι σύμφωνη με την κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος κατοχυρωμένη αρχή της αειφορίας.
 9. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, και ιδίως από την υπ' αριθ. 243/2007 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Αλιείας για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως ελήφθη υπόψη ο μικρός αριθμός των σκαφών που είναι εφοδιασμένα με άδεια αλιείας με

βιντζότραρα, και η ισχύουσα απαγόρευση έκδοσης νέων αδειών, καθώς και το γεγονός του ότι εξακολουθούν να ισχύουν τα λοιπά ρυθμιστικά μέτρα της αλιείας με τράτα, τα οποία έχουν ληθεί κατά το παρελθόν κατ' εξουσιοδότηση του Αλιευτικού Κώδικα. Με τα δεδομένα αυτά, η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε νόμιμα, κατά την προηγούμενη σκέψη κριτήρια, διότι για την έκδοσή της η Διοίκηση έλαβε υπόψη και αξιολόγησε στοιχεία, τα οποία συναρτώνται με τον βαθμό επιπτώσεων στα θαλάσσια οικοσυστήματα από την συνέχιση της χρήσης των επίμαχων αλιευτικών εργαλείων, κατά παρέκκλιση από την κατά κανόνα θεσπιζόμενη με τον ανωτέρω Κανονισμό απαγόρευση, για το περιορισμένο μεταβατικό χρονικό διάστημα το οποίο προβλέπεται στον ίδιο Κανονισμό. Εξάλλου, ενόψει και του κανονιστικού χαρακτήρα της, η απόφαση αυτή, η οποία κατά τα ήδη εκτεθέντα, βρίσκει έρεισμα στην ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη του Αλιευτικού Κώδικα και είναι σύμφωνη με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού δεν έχρηζε ειδικότερης αιτιολογίας. Κατά συνέπεια είναι απορριπτέος ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως.

10. Επειδή, κατόπιν τούτων η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.